جەلەكتىلەر گۆلی جاڭا داۋىردە شەشەك اتتی

(باسی 1 ـ بەتتە)

مەملەكەتتىك كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدی قورىتىندىلاۋ، ماداقتاۋ ـ سىلاۋ جینالسی وسی ارادا سالتاناتپەن وتكىزىلدی.

سىلىق تۇعىرىندا باس شۇجي شي جینپىڭ دوڭگەلەكتی ورىندىقتا وتىرعان جاڭ گۇیمەیگە ەڭكەیىپ سالتاناتتی تۇردە مەدال تاقتی.

"دەنساۋلىعىڭىزعا كوڭىل ءبولىڭىز!" ـ دەدی باس شۇجي نقلاسپەن.

اۋرۋ مەڭدەتكەننەن قاراماي، یۇننان لیجیاڭ حۋاپىڭ قىزدار جوعارى دارەجەلى ورتا مەكتەبىنىڭ باستىعى جاڭ گۇیمەي وتكەن 10 جىلدان استام ۋاقىتتا تاۋلى وڭىردەگى 2000نان استام قىز بالانىڭ ءبىلىم قۋۋ ارمانىنىڭ ورىندالۋىنا بار كۇشىمەن كومەك كورسەتتی. باس شۇجي ونىڭ نزگی ىستەرىن "وقۋ ـ اعارتۋ جاعىنان كەدەيلەردی سۇیەمەلدەۋگە ءوزىن ارناپ، تاۋلى وڭىردەگی قىز بالالاردىڭ ءۇمىت وتىن مازداتتی" دەپ القادی.

4 ایدان استام ۋاقىتتان كەیىن، ول كوپ جاپ-سىرما جاپسىرىلعان قوس قولىمەن پارتیا ىشىندەگی ەڭ جوعارى داڭقى سانالاتىن "1 ـ شىلدە وردەنىن" تاعى قولىنا الدی.

مەملەكەت اتىنان قاھارماندارعا قۇرمەت بىلدىرەمىز. جۇڭگو ۇلگىسىندەگی وسىزامانداندىرۋ جورىعىندا جەلەكتی ونەگەلىلەردىڭ ساۋلەسی جارق ـ جۇرق ەتىپ كوز سۇرىندىرەدی؛ رەسپۇبلیكا تاریحىنا "جارتی الەمنىڭ" ەلەۋلی ەڭبەكتەرى ویىپ جازىلدی.

"پارتیامىزدىڭ حالقتی باستاپ، قاجماي ـ تالماي كۇرەس جاساعان شۇعىلالی بەلەسىندەگی ءاربىر جەڭىسىنىڭ بارىندە قالىڭ ایەلدەردىڭ بەلسەندەگی ات سالسۋی مەن كورنەكتی ۇلەسی جاتىر". باس شۇجي شي جینپىڭنىڭ وسی سوزىندە تەرەڭ ماعىنا قامتىلعان.

100 جىلدان استام ۋاقىتتان بەری، توڭكەرىستىڭ، قۇرىلىستىڭ، رەفورمانىڭ ءاربىر تاریحي مەزگىلىندە، جۇڭگو كومۇنیستىك پارتیاسی ایەلدەردىڭ ازاتتىعى مەن دامۇىن جۇزەگە اسىرۋ، ەر ـ ایەل تەڭدىگىن جۇزەگە اسىرۋ سیاقتىلاردی ءوزدىنىڭ كۇرەس تۇىنا جازۋعا باستان ـ ایاق تاباندی بولىپ، قالىڭ ایەلدەردی باستان ـ ایاق پارتیا مەن حالق ىستەرىنىڭ دامۇىن ىلگەرىلەتەتىن ماڭىزدی كۇش ەتىپ، ایەلدەر قىزمەتىن باستان ـ ایاق ماڭىزدی ورىنعا قویىپ، جۇڭگوشا سوتسیالیستىك ایەلدەر دامۇ جولىن اشتی، قالىڭ ایەلدەرگە جەتەكشىلىك ەتىپ وتانىمەن تاعدىرلاس بولۋ، حالقىمەن تىزە قوسا كۇرەس جاساۋ سندی تارتىمدی تاراۋدی جازدی.

"ایەلدەر ـــ جارتی الەم. بۇل ءسوز نەتكەن اسقاق ایتىلعان دەسەڭىزشی!" باس شۇجي شي جینپىڭنىڭ كوڭىلىندە جەلەكتىلەر بورىكتىلەردەن قالسىپایدی، ایەلدەردىڭ كۇشی شەكسىز.

1990 ـ جىلی 3 ـ ایدىك 8 ـ كۇنی، سول كەزدە نیڭدی ایماقتىق پارتكوم شۇجیی مىندەتىن وتەیتىن شي جینپىڭ مىندۇڭ گازەتىندە «ایەلدەر قوعامىنىڭ دامۇىن ىلگەرىلەتەتىن ۇلی كۇش ـــ "8 ـ ناۋرىز" حالقارالىق ەڭبەكشی ایەلدەر مەرەكەسىنە ارناۋ» اتتی ماقالاسىن جاریالادی.

ماقالادا بىلاي دەلىنەدی: "تاریح پەن رەالدىق بىزگە مىنانی ۇعىندىردی: جان سانىنىڭ تەڭ جارتىسىنان استامىن ۇستایتىن قالىڭ ایەلدەر ـــ تۇتاس قوعامنىڭ دامۇىن ىلگەرىلەتەتىن ۇلی كۇش. ءبىزدىڭ ءاربىر ىسىمزدەگی جەڭىستەردىڭ بارلىعىندا ایەلدەردىڭ قاجىرلی ەڭبەگی قامتىلعان". ءسوز ـ سویلەمدەر ایەل باۋىرلاستارعا دەگەن القاۋ مەن جىگەرلەندىرۋگە تولی.

"مەرەكەلەرىڭىز قۇتتی بولسىن! بۇگىن وتە رۋحتی ەكەنسىزدەر".

2013 ـ جىلی 3 ـ ایدىك 8 ـ كۇنی، مەملەكەتتىك ەكی ءماجلىس كەزىندە، باس شۇجي شي جینپىڭ جیاڭشۇ ۋاكىلدەر ۇیىرمەسىنىڭ بایاندامانی قاراۋىنا قاتىناسقاندا، ایەل ۋاكىلدەرگە نقىلاسپەن امانداسىپ، كوپشىلككە بىلاي دەدی: "ایەل ۋاكىلدەر ـــ ایەلدەر قاۋىمی اراسىندا ۇزدىكتەر، سىزدەردىڭ باستاماشىلدىق رولدی تولىق ساۋلەلەندىرۋلەردىڭ ءۇمىت ەتەمىن".

3 ـ ایدا كوكتەم شۇاعىندا ایەلدەر وزدەرىنە ءتان مەرەكەنی قارسی الادی. پارتیا 18 ـ قۇرىلتایىنان بەری، ءار جىلعى وسی كەزدە باس شۇجي شي جینپىڭنىڭ نقلاستی مەرەكەلىك نزگی تىلەگی ۋاعىندا كەلىپ جەتەدی.

ایەلدەر ىستەرىن دامىتۋعا باس شۇجي شي جینپىڭ ەرەكشە كوڭىل ءبولدی. قازىرگىنی تیاناق ەتىپ، بولاشاقتی كوزدە ۇستاعان شي جینپىڭ جولداستی ۇیتقی ەتكەن پارتیا ورتالىق كومیتەتی نەگىز قالاۋ سیپاتىنا، جالپى جاعداي سیپاتىنا، ۇزاق بولاشاقتىق سیپاتقا یە ءبىر قىدىرۋ كەلەلی شەشىم، ورنالاستىرۋ جاسادی:

"ەر ـ ایەل تەڭدىگی سندی نەگىزگی مەملەكەت ساياساتىنا تاباندی بولۋ، ایەلدەر مەن بالالاردىڭ زاڭدىق ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىز ەتۋ" پارتیانىڭ 18 ـ قۇرىلتایی، 19 ـ قۇرىلتایی، 20 ـ قۇرىلتایی بایاندامامىنا جازىلدی؛

"وتباسی، وتباسی تاربیەسی، وتباسی سالتی قۇرىلىسىنا باسا ءمان بەرىپ، ایەلدەر مەن بالالاردىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىز ەتۋ" پارتیانىڭ 3 ـ تاریحي قارارىنا جازىلدی؛

پارتیا 19 ـ كەزەكتی ورتالىق كومیتەتىنىڭ ءتورتىنشی جالپى ماجلىسىندە "ەر ـ ایەل تەڭدىگىن، ایەلدەردىڭ جان ـ جاقتی دامۇىن جەبەیتىن تۇزىمدىك مەحانیزمگە تاباندی بولۋ جانە ونی كەمەلدەندىرۋ" ایقىن العا قویىلدی؛

...

2013 ـ جىلی 10 ـ ایدىك 31 ـ كۇنی، باس شۇجي شي جینپىڭ مەملەكەتتىك ایەلدەر بىرلەستىگىنىڭ جاڭا كەزەكتی باسشىلىق القاسىمەن توپتىق اڭگىمەدە بولعاندا، جاڭا داۋىردەگی ایەلدەر ىستەرىنىڭ دامۇىنا ایقىن العا باسۋ بەتالىسىن كورسەتتی ـــ

"پارتیا 18 ـ قۇرىلتایىندا العا قویىلعان نىسانا ـ مىندەتتەردی جۇزەگە اسىرۋ، جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلی گۇلدەنۋىن جۇزەگە اسىرۋ ـــ پارتیا مەن مەملەكەت قىزمەتىنىڭ كەلەلی جاعدایی ءارى زامانىمىزدا-عی جۇڭگو ایەلدەر قوزعالىسىنىڭ داۋىرلىك نەگىزگی تاقىرىبى".

جاڭا داۋىردەگی جاڭا جورىقتا ایەلدەر ىستەرىن دامىتۋعا جاڭا داۋىرلىك ءمان ۇستەلىپ، سان میلليوندىعان ایەلدەر اناعۇرلىم ماڭىزدی بورىش ارقالادی.

2018 ـ جىلی 11 ـ ایدىك 1 ـ كۇنی ساعات 23تەن 57 مینۋت وتكەندە، 41 ـ بەیدوۋ جول نۇسقاۋ جاساندی سەرىگىنىڭ كەڭىستىككە ءساتتی كوتەرىلۋىنە نىلەسە، قولباسشىلىق زالىندا شاتىرلاعان شاپالاق ءۇنی كوتەرىلدی. قىزمەتتەستەر جابال جاڭ رۇنحۇڭعا باس بارماقتارىن كوتەرىپ، ونی القادی.

وسی رەتكی جاساندی سەرىكتی ۇشىرۋعا ءدال وسی 36 جاستاعی جاڭ رۇنحۇڭ اسقاق ۇنمەن بۇیىرىق بەردی. بۇل جۇڭگونىڭ عارىش تاریحىندا تۇڭعىش رەت ایەلدەر قاۋىمىنىڭ "01" قولباسشىسى مىندەتىن وتەۋی سانالادی.

سول ءبىر جىلعى كوكتەم مەرەكەسی قارسىڭندا، باس شۇجي شي جینپىڭ سىچۋاندا تۇراتىن اسكەري ءبولىمىنىڭ بەلگىلی بازاسىنا بارىپ، وفیتسەر ـ اسكەرلەرگە اماناداسىپ، ولاردان حال سۇرادی، قوسىن اراسىندا جاڭ رۇنحۇڭ ءوزىنىڭ مۇراتی جونىندە باس شۇجیگە بىلایشا مالىمەت بەردی:

"ءتوراعا، مالىمەت، مەنىڭ تاعى ءبىر نىسانام بار، بۇل ەلىمىزدەگی تۇڭعىش ایەل '01' قولباسشىسى بولۋ".

"'01' قولباسشىسى وسىنداي علمي زەرتتەۋ كەلەلی مىندەتتەن ارقالاي الادی، بۇل دا ەلىمىزدىڭ ایەلدەر ىستەرىنىڭ ءبىر بەلگىسی، مەن دە ءسزدىڭ نىساناڭىزدی ەرتەرەك جۇزەگە اسىرۋدىڭىزدی ءۇمىت ەتەمىن"، باس شۇجي قۋانىشتی تۇردە جاڭ رۇنحۇڭدی جىگەرلەندىردی.

جەلەكتی قاھارماندار كۇرەس جۇرگىزىپ، ارماندی جۇزەگە اسىرىپ، جاڭا داۋىردەگی ایەلدەر ىستەرىنىڭ دامۇىندا شىت جاڭا بەینە جارىققا شىقتی.

"ءبىز قاجماي ـ تالماي قۇلشىنىپ، ایەلدەر ىستەرىنىڭ دامۇىنا كەڭ جول اشامىز"

2007 ـ جىلی 4 ـ ایدىك 19 ـ كۇنی شي جینپىڭ جولداس شاڭحاي قالالىق پارتكومنىڭ شۇجیی مىندەتىن ۇستىنە العاننا ءبىر اي تولماي، شاڭحاي قالالىق ایەلدەر بىرلەستىگىنە ارنایی كەلىپ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋ جۇرگىزدی.

"جیىن زالىنا كىرە سالا ول كىسی الدىمەن اربىرىمىزبەن قول السىپ اماندىستی". سول جىلدا-عی جاعدایدی ەسكە العاندا، سول كەزدەگی شاڭحاي قالالىق ایەلدەر بىرلەستىگی پارتیا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ شۇجیی جاڭ لیلي تەبىرەنگەن كوڭىل كۇیىن جاسىرا المادی.

"ایەلدەر ـــ جارتی الەم، ەگەر وسی جارتی ءىستی ویداعداي ىستەسەك، ول جالپى جاعدایعا، تۇتاس تۇلعاعا نقپال جاسایدی". شي جینپىڭ جولداستىڭ تاپسىرماسى جاڭ لیلي قاتارلی ماجلىسكە قاتىناسقان جولداستارعا جاۋاپكەرشىلىكتەرىنىڭ اۋىر ەكەندىگىن تەرەڭ سەزىندىردی.

قامقورلىق باستان ـ ایاق جالعاستی، سۇیىسپەنشىلىك تەرەڭ دە بایاندی بولدی.

پارتیا 18 ـ قۇرىلتایىنان بەری باس شۇجي شي جینپىڭ بىلاي دەپ تەرەڭنەن اتاپ كورسەتتی: "پارتیانىڭ ایەلدەر قىزمەتىن ویداعداي ىستەۋ ەلىمىزدەگی حالىق سانىنىڭ جارتىسىن ۇستایتىن قالىڭ ایەلدەردی ىنتىماقتاستىرۋعا، ۇیىستىرۋعا قاتىستی، پارتیا مەن حالىق ىستەرىنىڭ دامۇىنا قۇددەرەتتی كۇش ـ قۋات ازىرلەۋگە قاتىستی، پارتیانىڭ بىلىك جۇرگىزۋىنىڭ تاپتىق نەگىزی مەن بۇقارالىق نەگىزىن بەكەمدەۋگە قاتىستی".

ایەلدەردىڭ نەگىزدىك ەمدەۋ، دەنساۋلىق ساقتاۋعا قىزمەت وتەۋىن قامتاماسىز ەتۋدەن ایەلدەردىڭ سایاسي، ەكونومیكالىق قیمىلدارعا ات سالسۋ قابىلەتىن كۇشەیتۋگە دەیىن؛ ایەلدەرگە باعىنتالعان كاسىپتىك تاربیە مەن ومىرلىك تاربیەنی دامىتۋدان ایەلدەر سالاسىنداعى حالقارالىق دامۇ سەلبەستىگىن ورىستەتۋگە دەیىن؛ «جۇڭگو ایەلدەردی دامىتۋ باعدارلاماسىن (2021 ـــ 2030 ـ جىل)» جاساۋدان ایەلدەردىڭ ۇقىق ـ مۇددەسىن قامتاماسىزداندىرۋ زاڭنا وزگەرىس ەنگىزۋگە دەیىن... شي جینپىڭ جولداستی ۇیتقی ەتكەن پارتیا ورتالىق كومیتەتی ایەلدەردىڭ جان ـ جاقتی دامۇىنا باستان ـ ایاق ءمان بەرىپ، قالىڭ ایەلدەردی جاسامپازدىق ومىرشەڭدىك كۇش تۇىنداتىپ، ءومىر قۇنىن جۇزەگە اسىرۋعا جەتەكتەدی.

"وتباسىلىق قىزمەت وتەۋدىڭ بولاشاعی نۇرلی" ـــ 2013 ـ جىلی 11 ـ ایدا باس شۇجي شي جینپىڭنىڭ جینان قالاسىنداعى سىرتتان كەلگەن جۇمىسكەرلەرگە جالپىلىق قىزمەت وتەۋ ورتالىعىندا قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە ایتقان وسی ءسوزی وتباسىلىق قىزمەت وتەۋمەن شۇعىلدانۋشى جو جاڭلیدىڭ بەكمىن بەكەمدەي ءتۇستی: "باس شۇجیدىڭ شابىتتاندىرۋی جۇرەگمدە جىلی لەپ ەستردی"!

قامقورلىق قوزعاۋشی كۇشكە اینالىپ، ءۇمىت ىسكەرلىكتی تۇىنداتادی.

قازىر جو جاڭلي قۇرعان "اشىق ـ جارقىن اپەكە" وتباسىلىق قىزمەت وتەۋ سەرىكتەستىگی جینانىنان بۇكىل ەلگە بەت الىپ، وتباسىلىق قىزمەت وتەۋشىلەر قوسىنى دامىپ 70 مىڭنان استام ادامعا جەتتی. جو جاڭلي مەن اپەكە ـ سىڭلىلەر دە قوعامعا قىزمەت وتەۋ بارىسىندا تاعدىرلارىن وزگەرتىپ، قۇنىن جۇزەگە اسىردی.

"جۇڭگو حالقىنىڭ تاماشا تۇرمىسقا تالپىنۋ بارىسىندا ءاربىر ایەل ءومىر كەرەمەتىن جانە ارمانىن جۇزەگە اسىراتىن ورایعا یە بولادی". ایەلدەردىڭ جۇرەك ۇنىنە قۇلاق اسپ، ایەلدەردىڭ تىلەگىنە قۇرمەت ەتۋ كەرەك، باس شۇجي شي جینپىڭنىڭ شىنایی تاپسىرماسى ایەلدەرگە العا ىلگەرىلەپ، ارمانعا قانات قاعۋ سەنىمىن جانە كۇش ـ قۋات سىلادی.

ایەل كادرلاردی باۋلۋعا باس شۇجي شي جینپىڭ ایرىقشا ءمان بەردی.

"سول رەتكی ءماجلىس وتە جاقسی اشىلدی، شي جینپىڭ جولداستىڭ قامقورلىعى ءبىزدىڭ ءومىر جولىمىزدی جاقسی باسۋىمىزدىڭ قوزعاۋشی كۇشىنە اینالدی". 30 جىل وتە شىقسا دا، زەینەتكە شىققان ایەل كادر جۇ حۋا مۇنی باستان ـ ایاق كوكەینده ساقتاپ كەلەدی.

1993 ـ جىلی ڤۇجوۋ قالالىق ایەلدەر بىرلەستىگی ایەل كادرلار ءماجلىسىن وتكىزىپ، سول كەزدەگی ڤۇجوۋ قالالىق پارتكومنىڭ شۇجیی مىندەتىن وتەپ جاتقان شي جینپىڭدی ماجلىسكە قاتىناسىپ، جەتەكشىلىك ەتۋگە ۇسىنىس ەتتی. شي جینپىڭ جولداس ماجلىستە مىنالاردی ءبىلدىردی: ایەلدەردىڭ ۇكىمەت ىسىنە ات سالىسۋی ـــ قوعامدىق ورىكەنیەتتىڭ، ایەلدەر ازاتتىعىنىڭ جانە سوتسیالیستىك ءتۇزىمىنىڭ ابزالدىلىعىنىڭ بەلگىسی. ایەل كادرلاردی باۋلۋدی جەدەلدەتۋ ـــ رەفورما جاساۋدی، ەسىك اشۋدی جانە ەكونومیكالىق قۇرىلىستی جەدەلدەتۋدىڭ قاجەتی ءارى پارتیامىزدىڭ ۇیىمدىق قىزمەتىنىڭ ماڭىزدی قۇرامداس بولىگی.

ماجلىسكە قاتىناسقان 20 نەشە ایەل كادر ەرەكشە شابىتتاندی، ولار ءوز قۇلشىنىستارى ارقىلی ماڭىزدی قىزمەت ورىندارىنا ىركەس ـ تىركەس بارىپ، تىرەكتىك رولىن ساۋلەلەندىردی.

"ایەلدەردىڭ ورنی ـــ ءبىر قوعامنىڭ ورىكەنیەت دارەجەسىنىڭ جوعارى ـ تومەندىگىن ولشەیتىن ماڭىزدی بەلگىلەردىڭ ءبىرى. ایەل كادرلاردىڭ ەرەكشەلىگىن ءتۇسىنۋ، ولارعا كوڭىل ءبولۋ، ولاردی ایالاۋ كەرەك. ایەل كادرلاردىڭ ءوزىن قادىرلەۋ، وزىنە سەنۋ، ءوز كۇشىنە سۇیەنۋ، ءوزىن الۋەتتەندىرۋ رۋحىن ورناتىپ، قىزمەتتی باتىلدىقپەن ورىستەتۋىن ءۇمىت ەتەمىز".

مەملەكەتتىك ایەلدەر بىرلەستىگىنىڭ جاڭا كەزەكتی باسشىلىق القاسىنىڭ مۇشەلەرىمەن توپتىق اڭگىمەلەسكەندە بىلاي دەپ باسا دارىپتەدی: "ولاردىڭ ەسەیىپ ـ ەرجەتۋىنە كوڭىل ءبولىپ، ءتىپتی دە كوپ ایەل دارىندىلاردىڭ توپ جارىپ شىعۋىنا كەڭ ساحنا ازىرلەۋ كەرەك"؛ پارتیا 20 ـ قۇرىلتایىندا بىلاي دەپ باسا دارىپتەدی: "ایەل كادرلاردی باۋلۋ، تاڭداپ ءوسىرۋ قىزمەتىنە ءمان بەرىپ، ایەل كادرلاردىڭ ماڭىزدی رولىن ساۋلەلەندىرۋ كەرەك"... پارتیا 18 ـ قۇرىلتایىنان بەری، باس شۇجي شي جینپىڭ ایەلدەردی ەكونومیكالىق، قوعامدىق دامۇ امالیاتىنا ات سالىسۋعا، مەملەكەتتی قۇدىرەتتەندىرۋ قۇرىلىسىنا، ۇلتتی گۇلدەندىرۋگە جەلەكتىلەردىڭ كۇش ـ قۋاتىن ارناۋعا شابىتتاندىردی، قولداۋ كورسەتتی.

"اپاي، ءسىز دە كەلگەن ەكەنسىز عوي".

2016 ـ جىلی ەسكىشە كالەندار بوینىشا كوكتەم مەرەكەسی قارساڭىندا، جیڭگاڭشاندا قىزمەت تەكسەرگەن باس شۇجي شي جینپىڭ باجیاۋلوۋداعی شىندی كىتاپ ۇینە كەلىپ، ەسكىتەن كىرىسىمەن گۇڭ چۋانجىندی تاني كەتتی.

2 جىلدان استام ۋاقىتتىڭ الدىندا، 4 ـ كەزەكتی مەملەكەتتىك ءمورال ۇلگىلەرىمەن جانە ءمورال ۇلگىلەرىنە كورسەتىلگەندەر سىلىعىن العاندارمەن كەزدەسكەندە، باس شۇجي شي جینپىڭ ماجلىسكە قاتىناسقاندارعا ارنایی تانىستىرا كەلىپ: بۇل اعا بۇىن ساقا جیاڭجۇن گان زۇچاڭنىڭ حانىمى گۇڭ چۋانجىن، ول بیىل 90 نەشە جاسقا كەلدی، مەن ونی كورگەننەن كەیىن نشتەي قاتتی تولقىپ كەتتىم، ـ دەگەن ەدی.

"باستاۋىش مەكتەپ وقىپ جۇرگەن كەزىمدە وسی تەكست بار بولاتىن، مازمۇنی جیاڭجۇننىڭ ەگىنشی بولۋی ەدی، ءبىز مۇنان تەرەڭ اسەر الىعانبىز". باس شۇجي شي جینپىڭ بىلاي دەدی: جارتی عاسىر وتسە دە، گۇڭ قاریا ءالی دە وسی رۋحتی اسقاقتاتىپ كەلەدی، مۇنداي قاجىرلىلىقپەن كۇرەس جۇرگىزۋ رۋحىن ءبىز وسی ۇرپاق ادامدارى جالعاستىرىپ قانا قویماي، كەلەسی ۇرپاقتار دا اسقاقتاتۋی كەرەك.

وتباسی ـــ ەڭ شاعىن مەملەكەت، مەملەكەت سان مىڭداعان وتباسىنان قۇرالادی.

"ایەلدەر قوعامدا اناعۇرلىم زور رول اتقارۋی، وتباسىندا اناعۇرلىم شەشۋشی رول اتقارۋی كەرەك". باس شۇجي شي جینپىڭ ایەلدەردىڭ جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ وتباسىلىق تاماشا ءمورالىن اسقاقتاتۋ، تاماشا وتباسی سالتىن ورناتۋ جاعىندا وزگەشە رولىنا ەرەكشە ءمان بەرىپ، شاعىن وتباسىنىڭ جاراسىمدىلىعى ارقىلی ۇلكەن قوعامنىڭ جاراسىمدىلىعىن بىرگە تۇلعالاۋدی ىلگەرىلەتتی.

ءداۋىر تولقىنی جوڭكىلە العا ىلگەرىلەۋدە، ایەلدەر بىرلەستىگی ۇیىمی قایتكەندە ۇزدىكسىز سان میلليوندىعان ایەلدىڭ ویداعداي "تورىكنی" بولا الادی؟ قایتكەندە ایەلدەر قىزمەتىن ۇزبەي ىستەپ، ۇنەمی جاڭالاپ، ومىرشەڭدىك كۇشكە تولی ەتۋگە بولادی؟

2015 ـ جىلی 7 ـ ایدا باس شۇجي شي جینپىڭ پارتیا تاریحىنداعى ورتالقتىڭ پارتیانىڭ بۇقارالىق ۇیىمدار قىزمەتی جونىندەگی تۇڭعىش رەتكی ءما-جلىسىن باسقارىپ اشىپ، ایەلدەر بىرلەستىگىنىڭ رەفورمانی تەرەڭدەتۋىنىڭ شىمىلدىعىن اشتی. ءبىر جىلدان كەیىن «مەملەكەتتىك ایەلدەر بىرلەستىگىنىڭ رەفورما جوباسی» باسپا تاراتىلدی، ءبىر قىدىرۋ كەلەلی شارالار ایەلدەر بىرلەستىگی ۇیىمىنىڭ ساياسي سیپاتىن، العاباسارلىق سیپاتىن، بۇقارالىق سیپاتىن ۇزدىكسىز كۇشەیتىپ، "تورىكىنىڭدەگىلەردىڭ" ایەلدەر قاجەت ەتكەن كەزدە كەۋدە كەرىپ العا شىعىپ ۇیىمدىق قىزمەتىنە، بەلدی بەكەم بۇىپ ۇقىق قورعاۋىنا، تومەنگە ءتۇسىپ قىزمەت وتەۋىنە مۇمكىندىك جاساپ، ایەلدەر ءۇشىن كوبىرەك ناقتی، یگی ىستەر ىستەدی.

"جەلەكتىلەردىڭ كولەمدی ۇگىت ـ لەكسیاسىنىڭ" ینتەرنەت جەلىسىندەگی، جەلدەن تىس قامتىمی ءبىر میلليارد 500 میلليون ادامنان (رەت) استی، 4000نان استام مەملەكەتتىك 8 ـ ناۋرىز قىزىل تۇشىسی سیاقتی ءبىر توپ وزات تىپتەر ۇلگی كۇشىن جەتكىزدی؛

ءبىر میلليون 80 مىڭ ایەلدەر شاعىن گرۋپپاسی، 900 مىڭ "ایەلدەر وتاۋی"، "ایەلدەر شاعىن وتاۋی" قالا، اۋىل، الەۋمەتتىك اۋماقتارعا تارالدی؛ ءار دارەجەلی ایەلدەر بىرلەستىگىنىڭ 7 میلليونعا جۇىق اتقارۋ مۇشەسی نەگىزگی ساتىنىڭ ءبىرىنشی شەبىندە جالىندی قىزمەت ىستەپ، قالىڭ ایەلدەردىڭ جانىندا قىزمەت وتەدی؛

ورگان كادرلارى مەرزىم بوینشا نەگىزگی ساتىعا ءتۇسىپ، وتباسىلارىن ارالاپ، جۇپ قۇراپ، ایەلدەر قاۋىمىنىڭ ءىس جۇزىندەگی قیىنشىلىعىن شەشتی؛ ینتەرنەتتەگی ایەلدەر بىرلەستىگىنىڭ دارەجەسىن جاساپ، دامىتىپ، ایەلدەرگە 24 ساعات بویی ینتەرنەت جەلىسىنەن ایرىلماىتىن "ینتەرنەتتەگی وتباسىن" قۇرىپ بەردی؛

...

"ءبىز قاجماي ـ تالماي قۇلشىنىپ، ایەلدەر ىستەرىنىڭ دامۇىنا كەڭ جول اشامىز" ـــ شي جینپىڭ جولداستی ۇیتقی ەتكەن پارتیا ورتالىق كومیتەتىنىڭ ایبىندی ۇادەسی تاماشا رەالدىققا اینالۋدا.

"ءاربىر ایەل ـــ ءداۋىردىڭ ەستەلىككە الۋشىسی، ارمانعا قۇلاش سەرمەۋدىڭ كۇرەسكەری"

جاڭا تیپتی ایدارشا ۋىرۋس ىندەتی تۇتقىل تاپ بەردی. گۋاڭدۇڭ ولكەسىنىڭ حۋبەیگە كومەككە بارعان ەمدەۋ اترەتىندەگی "2000 ـ جىلدارداعى تۇلەگی" ایەل سەسترا لیۋ جیا ـ ي "بوران ـ شاشىندی مەزگىلدە" ۋحانعا باردی. ول بىلاي دەدی: "قورعانۋ كىمىن كیگەن سوڭ، مەن ءوزىمدی بالا ساناماداىم".

بۇل ءسوز جۇڭگونی اسەرلەندىردی، دۇنیە ءجۇزىن تەبىرەنتتی. 2020 ـ جىلی 10 ـ ایدىك 1 ـ كۇنی باس شۇجي شي جینپىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇیىمی جینالىسىنىڭ بەیجیڭ الەمدىك ایەلدەر جینالىسىنىڭ 25 جىلدىعىن ەسكە الۋ جوعارى دارەجەلىلەر ماجلىسىندە دۇنیە جۇزىنە وسی ایەل سەسترانىڭ اڭگىمەسىن بایاندادی ـــ

"ءدال وسىنداي مىڭداعان، ون مىڭداعان جۇڭگو ایەلدەرى اق حالاتتان ساۋىت كیىپ، قاسقا-یا قارسی اتتانىپ، باتىلدىقپەن جانە قاجىرلی ەڭبەكتەرىمەن شیپاگەرلەردىڭ مەیىرىمدىلىگىن ءتۇسىندىرىپ، جاۋاپكەرشىلىك ارقالاۋی جانە ۇلەس قوسۋی ارقىلی ەل ـ جۇرتتىڭ ساۋ ـ سالامات ىنتىعىنا قورعان بولدی".

مەملەكەتتىك ءىرى ىستەرىندە جۇڭگو ایەلدەرى ەجەلدەن قاعىس قالىپ كورگەن ەمەس. جاڭا تیپتی ایدارشا ۋىرۋس ىندەتىنە قارسی اتتانۋدىڭ قىسلتایاڭ ساتىندە، كەدەیلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۋدىڭ جانە اۋىل ـ قىستاقتی گۇلدەندىرۋدىڭ دابىرالی ءبىرىنشی شەبىندە، عىلمي زەرتتەۋدەن قامال الۋدىڭ الدىڭعى شەبىندە... قالىڭ ایەلدەر قالتقىسىز، ەش نارسەدەن تایسالماي، ۇلەس قوسۋعا پەیىل بولىپ، جەلەكتىلەردىڭ شۇعىلالی ایبىندی داستانىن جازدی.

(جالعاسی 3 ـ بەتتە)